

Enhed
Jura og International

Sagsbehandler
Maria Schultz

Koordineret med

Sagsnr.
2020 - 10136

Doknr.
449395

Dato
10-11-2021

Høringsnotat

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udveksling af visse oplysninger mellem kommuner og sundhedssektoren)

1. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i perioden fra den 21. juni 2021 til og med den 20. juli 2021 hos: 3F - Den Offentlige Gruppe, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Døves Landsforbund, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De Private Sociale Tilbud (LOS), DemensKoordinatorer i Danmark, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Ergoterapeutforeningen, Etisk Råd, Fagbevægelsens Hovedorganisation, FOA – Fag og Arbejde, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FDS), Forhandlingsfællesskabet, HK Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kommunaldirektørforeningen, Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsforeningen Sind, Ledernes Hovedorganisation, Lægeforeningen, Nationalt Videnscenter for Demens, PLO, Pårørendegruppen for svage ældre, Rådet for etniske minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Sand, Selveje Danmark, Sjældne Diagnoser, Socialpædagogernes Landsforbund, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), Udbetaling Danmark, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund og Ældresagen.

Herudover har lovforslaget været tilgængeligt på Høringsportalen.

2. Modtagne høringssvar

Der er indkommet høringssvar inden for fristen fra følgende høringssvarer: Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Etisk Råd, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Nationalt Videnscenter for Demens, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), Rådet for etniske minoriteter og Ældresagen.

Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Fysioterapeuter, Demenskoordinatorer i Danmark, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Etisk Råd, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, Nationalt Videnscenter for Demens og Rådet for etniske minoriteter har afgivet høringssvar om, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Alle hørings svar offentliggøres på Høringsportalen.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra hørings svarene.

3. Ændringer på baggrund af høringen

De modtagne hørings svar har givet anledning til følgende materielle ændringer i lovforslaget i forhold til det udkast, der blev sendt i høring:

- Der er indsat en ret for borgeren til at frabede sig indhentning af oplysninger (spærrebestemmelse) i den foreslåede § 13, stk. 2, i retssikkerhedsloven. Det betyder, at borgeren vil kunne spærre for, at sundhedspersoner og personer, der deltager i den aktuelle patientbehandling, kan se oplysningerne om de omfattede servicelovsydelser i aftaleoversigten. Borgeren vil kunne spærre for adgangen via sundhed.dk eller ved anmodning til Sundhedsdatastyrelsen. Borgeren skal informeres om retten til at frabede sig indhentning af oplysninger. Det vil eksempelvis være tilstrækkeligt, at informationen om frabedelse gives på den hjemmeside, hvor frabedelsen registreres, f.eks. på sundhed.dk.
- Der er foretaget ændringer af teknisk karakter vedrørende lovforslagets del om aftaleoversigten, således der er de nødvendige koblinger til sundhedsloven, idet aftaleoversigten reguleres i sundhedsloven. Det drejer sig for det første om indsættelse i den foreslåede § 13, stk. 1, i retssikkerhedsloven af en henvisning til § 193 b i sundhedsloven. For det andet er der indsat en mindre ændring af sundhedslovens § 193 b, stk. 3, i lovforslaget. Denne ændring skal sikre, at § 193 b i sundhedsloven og de regler, som sundhedsministeren udsteder i medfør heraf, også gælder for de oplysninger om ydelser efter serviceloven, som med lovforslaget foreslås omfattet af aftaleoversigten.
- Der er foretaget en udbygning og præcisering af lovforslagets bemærkninger vedrørende de databeskyttelsesretlige aspekter, herunder forholdet til databeskyttelsesretten.

Det bemærkes endvidere, at den foreslåede bestemmelse om aftaleoversigten, der i det udkast til lovforslag, der blev sendt i høring, var § 12 g i retssikkerhedsloven, af lovtekniske grunde i det fremsatte lovforslag er § 13 i retssikkerhedsloven.

4. Hovedpunkter i hørings svarene

4.1. Sygehusadvis

Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, KL, SUFO og Ældre Sagen støtter forslaget.

Danske Regioner efterlyser, at oplysningerne i sygehusadvis'et for borgere på tilbud efter §§ 107 og 108 i lov om social service (serviceloven) bliver sendt direkte til tilbuddet.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Sundhedsministeriet har oplyst, at kommunale tilbud efter §§ 107 og 108 i serviceloven kan modtage sygehusadvis'er, hvis de anvender kommunens omsorgssystem (EOJ), og hvis den pågældende borger er registreret til at modtage hjælp efter kapitel 16 i serviceloven eller modtager en ydelse efter sundhedsloven.

4.2. Aftaleoversigten

Danske Ældreråd, FSD og SUFO er overordnede positive over for forslaget.

En række høringsparter har bemærkninger til, hvilke oplysninger efter serviceloven der bør være omfattet af den foreslåede bestemmelse i lov om

retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) om kommunernes videregivelse af oplysninger til brug for aftaleoversigten. *Danske Seniorer* finder det således meningsløst, at oplysninger om forebyggende hjemmebesøg efter § 79 a i serviceloven foreslås omfattet, da det forebyggende hjemmebesøg ikke i sig selv siger noget om borgerens evne til at klare sig selv. *Ældre Sagen* bemærker, at aftaleoversigten ikke bør indeholde oplysninger ud over det strengt nødvendige. *Ældre Sagen* finder, at det vil være tilstrækkeligt, at det fremgår af aftaleoversigten, at et tidsrum er booket, og at der ikke er grund til, at der skal være oplysninger om, hvad aftalen er.

På den anden side finder *FSD*, at afgrænsningen af ydelser er for snæver, *KL* at afgrænsningen er alt for snæver, og *Danske Regioner* at afgrænsningen er uhensigtsmæssig og begrænsende for borgere og sundhedspersonale på tværs af sundhedssektoren. *Ældre Sagen* ønsker, at hjælp efter § 85 i serviceloven også omfattes af den foreslåede bestemmelse.

Danske Seniorer finder, at personkredsen, der omfattes af den foreslåede bestemmelse, bør begrænses.

Danske Handicaporganisationer bemærker, at det altid bør tilstræbes, at borgeren gennem samtykke inddrages i deling af oplysninger vedrørende borgerens situation og personlige forhold. Organisationen medgiver dog, at det af hensyn til koordinationen mellem sundhedssektoren og kommunen kan være hensigtsmæssigt, at der er mulighed for automatisk deling af oplysninger. Danske Handicaporganisationer kan derfor godt tilslutte sig forslaget under forudsætning af tydelighed og fuld gennemsigtighed ved, at de berørte borgere bliver orienteret og vejledt om, hvilke oplysninger der bliver delt samt muligheden for at spærre for adgangen til oplysninger.

Danske Seniorer finder, at der bør være bedre muligheder for borgerne til at sige fra over for videregivelsen af deres oplysninger. Danske Seniorer bemærker i forlængelse heraf, at borgerens mulighed for at spærre for, at oplysninger vises i aftaleoversigten, bør fremgå af lovtæksten. Danske Seniorer ønsker endvidere mulighed for, at borgeren kan spærre alene for myndighedernes adgang til oplysningerne i aftaleoversigten. *Ældre Sagen* bemærker, at det til enhver tid skal være muligt for borgeren at trække sit samtykke til registrering af oplysninger i aftaleoversigten. *Ældre Sagen* er positiv over for muligheden for at spærre adgangen til data på sundhed.dk, men finder at muligheden bør fremgå direkte af lovtæksten, ligesom det også bør fremgå, at borgeren skal orienteres om indholdet i aftaleoversigten og om retten til at frabede sig udveksling af oplysninger.

Flere høringsparter har nævnt hensynet til borgere, der ikke benytter digital teknologi. *SUFO* opfordrer således til, at der tages højde for disse borgere, så de også sikres orientering og oversigt over deres aftaler. *Ældre Sagen* opfordrer til, at der tages tilstrækkelige hensyn til denne gruppe af borgere, dvs. at også denne gruppe af borgere gives adgang til oplysninger om aftaler på en nem og tilgængelig måde, og at de kan give pårørende adgang til aftaleoversigten.

SUFO bifalder forslaget om aftaleoversigten, men bemærker, at forslaget rejser mange spørgsmål, herunder hvordan ordningen skal fungere i praksis, hvordan dobbelt-bookinger undgås, om nogle bookinger har højere prioritet end andre, om systemet kan snakke sammen med eksisterende systemer, eller det vil medføre nye arbejdsgange, og hvordan aftaler registreres.

Datatilsynet bemærker, at der i lovforslaget ikke ses at være taget stilling til, om den foreslåede bestemmelse vil foranledige behandling af følsomme personoplysninger, navnlig helbredsoplysninger, der som udgangspunkt er forbudte at behandle.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

For så vidt angår bemærkningerne fra høringsparterne vedrørende afgrænsningen af, hvilke ydelser efter serviceloven som foreslås omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 13 i retssikkerhedsloven, skal ministeriet bemærke, at ministeriet i samarbejde med Sundhedsministeriet har foretaget en nøje afvejning og vurdering af, hvilke ydelser efter serviceloven der bør være omfattet. Ministeriet har i denne forbindelse lagt afgørende vægt på, at aftaleoversigten for det første skal gøre det muligt for borgeren at se, hvornår borgeren har en aftale om f.eks. en undersøgelse på et sygehus, en aftale hos alment praktiserende læge eller en aftale andre steder, hvor der udføres sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven, jf. § 5 i sundhedsloven. For det andet skal aftaleoversigten give sundhedspersoner og andre personer, der deltager i borgerens samlede aktuelle patientbehandling, mulighed for at se, hvornår en borger har en anden aftale, så borgeren ikke risikerer at have flere aftaler på samme tid. Aftaleoversigten skal dermed bidrage til at opnå en understøttelse af et bedre digitalt samarbejde med et samlet patientoverblik for patienter, pårørende og sundhedspersonale.

Ministeriet har i vurderingen på den ene side haft fokus på, at lovforslaget skal understøtte aftaleoversigtens funktion som redskab for borgere og myndigheder, når borgeren modtager ydelser efter serviceloven, som har tæt sammenhæng med de sundhedsfaglige indsatser, som borgeren modtager, og hvor der derfor er et naturligt behov for tværsektoriel koordination. Ministeriet har på den anden side også haft et betydeligt fokus på, at der er et væsentligt beskyttelsesbehov for oplysninger om ydelser efter serviceloven, herunder at der for visse af oplysningerne er tale om følsomme personoplysninger. Ministeriet finder på baggrund af ovenstående, at den foreslåede bestemmelse bør afgrænses til ydelser efter §§ 79 a, 83-84 og 86 i serviceloven, da disse ofte har en tæt sammenhæng til de sundhedsfaglige indsatser, som ydes til borgeren. Endvidere er der tale om ydelser, der ofte ydes til ældre borgere, hvor behovet for tværsektoriel koordination kan være særligt stort. Ministeriet vil se positivt på at drøfte perspektiverne i en udvidelse til flere ydelser efter serviceloven med interessenter og aktører på baggrund af erfaringerne med den i lovforslaget foreslåede ordning.

Ministeriet har på baggrund af hørings svarene fra Danske Handicaporganisationer, Danske Seniorer og Ældre Sagen indsat en bestemmelse i lovforslaget, som indebærer, at en borger vil kunne frabede sig, at der indhentes oplysninger fra aftaleoversigten (spærre for adgang). Spærringen vil kunne ske enten via sundhed.dk eller ved henvendelse til Sundhedsdatastyrelsen.

Retten til at frabede sig indhentning af oplysninger (spærre for adgang) vil indebære mulighed for, at borgeren kan frabede sig, at bestemte personer indhenter oplysninger, at der indhentes oplysninger fra et bestemt behandlingssted eller en bestemt kommune, eller at der indhentes oplysninger fra en nærmere bestemt periode. Borgeren skal informeres om retten til at frabede sig indhentning af oplysninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at muligheden for at frabede sig, at sundhedspersonalet kan se oplysningerne i aftaleoversigten, ikke påvirker borgernes egen adgang til at tilgå oplysningerne. Hvis borgeren benytter sig af adgangen til at frabede sig indhentning af oplysninger, bliver der således kun spærret for sundhedspersonales adgang til oplysninger om borgernes aftaler, der deles i aftaleoversigten. Borgernes adgang til aftaleoversigten påvirkes ikke.

Det skal til Ældre Sagens hørings svar bemærkes, at lovforslaget vil medføre, at videregivelsen af oplysningerne fra kommunen vil ske uden borgerens samtykke. Det foreslås, at videregivelsen skal ske uden borgerens samtykke af administrative grunde for at sikre koordination, og at der som nævnt ovenfor vil

være mulighed for at frabede sig, at oplysningerne udveksles, ligesom at borgeren vil skulle informeres om denne ret.

Til SUFO's og Ældre Sagens opfordring til at tage hensyn til den gruppe af særligt ældre borgere, som ikke anvender digital teknologi bemærker ministeriet, at denne gruppe af borgere også vil kunne få gavn af aftaleoversigten, fordi det sundhedspersonale, de er i kontakt med, lettere vil kunne hjælpe dem med at holde overblik over deres aftaler. Denne gruppe af borgere vil endvidere have mulighed for at give pårørende fuldmagt til at tilgå deres aftaleoversigt. Idriftsættelsen af aftaleoversigten vil blive ledsaget af en større kommunikationsindsats rettet mod såvel borgere som sundhedspersonale. I forhold til adgangen til at frabede sig indhentning af oplysninger om aftaler, bemærkes det, at en borger, der eksempelvis ikke ønsker eller ikke kan benytte sig af de digitale muligheder for frabedelse af indhentning af oplysninger om aftaler efter serviceloven i aftaleoversigten, vil kunne give beskeden direkte til Sundhedsdatastyrelsen, som herefter vil være forpligtet til at sikre, at der bliver spærret for adgangen til at indhente oplysninger.

Til SUFO's spørgsmål om de praktiske implikationer kan oplyses, at aftaleoversigten integreres i eksisterende systemer, og der således ikke indføres nye arbejdsgange for sundhedspersoner. Det betyder endvidere, at aftalerne vil blive overført automatisk til aftaleoversigten, hvis de lever op til bestemte kriterier. Forebyggende hjemmebesøg vil f.eks. kun blive vist oversigten, når borgeren har accepteret besøget. Kollektive arrangementer vil ikke blive vist i oversigten.

Til SUFO's bemærkninger om, at forslaget rejser mange spørgsmål, herunder hvordan ordningen skal fungere i praksis, hvordan dobbelt-bookinger undgås, om nogle bookinger har højere prioritet end andre, om systemet kan snakke sammen med eksisterende systemer, eller det vil medføre nye arbejdsgange, og hvordan aftaler registreres, kan ministeriet bemærke, at hensigten med aftaleoversigten er, at en ny aftale for borgeren automatisk vil blive overført til aftaleoversigten, hvorfra den vil kunne vises til andre sundhedspersoner, så disse har mulighed for at koordinere deres planlægning af borgerens behandling. Det betyder, at sundhedspersoner i kommuner og regioner vil kunne se oplysninger om en borgers eksisterende aftaler, når de skal aftale tid til endnu en aftale i sundhedsvæsenet med borgerne. Aftaleoversigten ændrer ikke på, at myndigheder fortsat vil have mulighed for at indkalde til flere aftaler samtidig, men aftaleoversigten tilbyder overblik over aftaler for såvel borgerne selv som for sundhedspersoner, som kan benyttes til at minimere eller undgå dobbeltbookninger.

Mht. bemærkningerne fra Datatilsynet kan oplyses, at bemærkningerne til lovforslaget om forholdet til databeskyttelsesretten er blevet udbyggede og præciserede.